

Nr 68

Av herr **Lundberg**, om viss ändring av gällande bestämmelser om värnpliktsavlöning m. m.

Alltsedan år 1942 har staten betalat premier till vissa värnpliktiga, som för ytterligare utbildning tjänstgjort under längre tid än övriga värnpliktiga. Enligt nu gällande bestämmelser (kungörelsen om värnpliktsavlöning 1945: 881) utgår premie bl. a. med 1 200 kronor till värnpliktig vid armén eller kustartilleriet, som med godkännande vitsord genomgått underofficersutbildning, och med ytterligare 2 400 kronor, om den värnpliktige blivit godkänd i kadettskola.

Bestämmelserna inskränker emellertid rätten till premie i ett viktigt hänseende. Sålunda utgår inte premie till den, som efter genomgången kadettskola undergår utbildning till officer *på aktiv stat*. Premie utbetalas först när det utrönts att vederbörande inte kommer att genomgå dylik utbildning. Om värnpliktig, som fått premie till sig utbetald, därefter likväl genomgår utbildningen i fråga och vinner anställning som officer på aktiv stat, har han att återbetala uppbygget premiebelopp — d. v. s. 3 600 kronor — senast ett år efter det officersanställningen tillträtts.

Syftet med premierna har angivits vara att bereda kompensation för det avbräck i civil verksamhet som vållas ifrågavarande värnpliktiga. Premien för officersutbildning torde också, sedan denna utbildning blivit frivillig, ha ett betydande värde därigenom att den ökar de värnpliktigas intresse för att undergå utbildningen. Om emellertid vederbörande under utbildningstiden blivit så intresserad av den militära tjänsten, att han sedermera beslutar sig för att söka anställning på aktiv stat, måste han återbetala premiebeloppet. Även om anstånd med återbetalningen utöver den regelmässigt gällande ettårsfristen plägar medges — ett eller ett par tiotal dylika ärenden torde förekomma årligen — är det dock uppenbart, att återbetalningsskyldigheten innebär en avsevärd ekonomisk belastning. Än viktigare är emellertid dess rekryteringshämmande verkan. Rekryteringsläget i fråga om officerare är inte sådant, att man bör bibehålla bestämmelser som kan innebära att staten avvisar lämpliga aspiranter på officersyrket. Bestämmelserna i fråga bör därför upphävas.

Även för viss underbefälsutbildning utgår premier. Om den, som uppburit sådan premie — beloppet är 100 à 200 kronor — eller premie för underofficers- eller officersutbildning, vinner anställning som instruktörsaspirant (motsvarande), skall han återbetala premien innan aspirantan-

ställningen upphör. Även denna bestämmelse bör upphävas av skäl motsvarande de nyss anförda.

Rättvisan bjuder, att upphävandet av återbetalningsskyldigheten får retroaktiv verkan och att således den som redan fullgjort denna skyldighet återfår vad han inbetalt.

Aberopande det anförda hemställer jag,

att riksdagen måtte i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla om ändring i angivet syfte av gällande bestämmelser om värnpliktsavlöning m. m.

Stockholm den 22 januari 1957

John Lundberg

Nr 69

Av herr **Allard**, om viss ändring i gällande regler för återkrav i vissa fall av beviljade statsbidrag för uppförande eller inrättande av sjukvårdsanläggning.

(Lika lydande med motion nr 70 i Första kammaren)

Stockholm den 22 januari 1957

Henry Allard
